

Høringsinnspill til planprogram for kommuneplanens samfunnsdel:

Innspill til planprogrammet fra folkemøtene:

Bankgården

- Planen må få tilstrekkelig langsiktighet
- Flere org. må være repr. i dette arbeidet

Tyholmen: Ingen innspill til planprogrammet:

Tromøy: Ingen innspill til planprogrammet:

Lille Torungen:

- Bærekraftmål 5 Likestilling må tas med
- Bærekraftmål 16 er en forutsetning for bærekraftmål 17, må tas med
- Bærekraftmål 9 «Innovasjon og infrastruktur» må vurderes tatt inn
- Bærekraftmål 1 «Utrydde fattigdom» er viktig

Stuenes skole: Ingen innspill til planprogrammet

Voksenopplæringen: Ingen innspill til planprogrammet

Innspill til planprogrammet fra facebook:

Hilde Mjøs:

Bærekraftmål 4.3 må inn: «Innen 2030 sikre at all ungdom og en betydelig andel voksne lærer å lese, skrive og regne»

Lisbeth Iversen:

Bærekraftmål 16 må inn: «Fred og rettferdighet», med demålene:

16.1 Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for vold og andelen voldsrelaterte dødsfall i hele verden

16.2 Stanse overgrep, utnyttning, menneskehandel og alle former for vold mot og tortur av barn

16.3 Fremme rettsstaten nasjonalt og internasjonalt, og sikre lik tilgang til rettsvern for alle

16.4 Innen 2030 oppnå en betydelig reduksjon av ulovlige finans- og våpenstrømmer, gjøre det enklere å spore opp og returnere stjålne eiendeler samt bekjempe alle former for organisert kriminalitet

16.5 Oppnå en betydelig reduksjon i alle former for korrupsjon og bestikkelser

16.6 Utvikle velfungerende, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer

16.7 Sikre lydhøre, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser på alle nivåer

16.8 Utvide og styrke utviklingslandenes deltakelse i institusjoner for global styring

16.9 Innen 2030 sikre juridisk identitet for alle, herunder fødselsregistrering

16.10 Sikre allmenn tilgang til informasjon og beskytte grunnleggende friheter, i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler

16.a Styrke relevante nasjonale institusjoner, blant annet gjennom internasjonalt samarbeid, med sikte på å bygge kapasitet på alle nivåer, og særlig i utviklingsland, for å forebygge vold og bekjempe terrorisme og kriminalitet

16.b Fremme og håndheve ikke-diskriminerende lover og politikk for bærekraftig utvikling

Innspill til planprogrammet via elektronisk høringsportal:

Ingrid Sofie Nordhus:

Bærekraftmål 10.7 må tas inn (Legge til rette for migrasjon og mobilitet i ordnede, trygge, regelmessige og ansvarlige former, blant annet ved å gjennomføre en planmessig og godt forvaltet migrasjonspolitik.)

Arendal Kulturforum:

Det er av Arendals Kulturforums mening at planstrategien for kommuneplanens samfunnsdel må inneholde konkrete punkt som omhandler kunst, kultur og tilgang på dette. Moderne teori er samstemt i at kulturell deprivasjon er en av faktor som bidrar til økt ulikhet, dårligere folkehelse og lavere utdanning. På bakgrunn av dette mener Arendal Kulturforum at det må manifesteres en satsing på kunst og kultur ikke bare i kulturplanen, men også i samfunnsdelen under bærekraftmål 3, god helse, bærekraftmål 4, livslang læring, 10, mindre ulikhet og 11, bærekraftige byer og samfunn.

Innspill fra Fylkesmannen i Agder.

1. Fylkesmannen viser til hvordan Stockholm Resilience Centre har sortert bærekraftsmålene ut fra en erkjennelse at en bærekraftig utvikling for ethvert samfunn forutsetter at vi ivaretar liv på land, liv i vann, stopper klimaendringene og at mennesker har tilgang på rent vann. Dette er de grunnleggende målene for vår eksistens, og vi mener kommunen uansett må legge til grunn disse fire målene. Dernest vil det være «samfunnsmålene» («Society» i figuren) som kanskje særlig har aktuelle delmål for kommunesamfunnet. I den nylig fremforhandlede regjeringsplattformen for Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti, er det lagt til grunn en tilsvarende tilnærming for de fire grunnleggende bærekraftsmålene jf. kapittel 12 Klima og miljø: «Naturmangfoldet og livsgrunnlaget må sikres for kommende generasjoner slik at vi overlater naturen og miljøet til våre barn i minst like god stand som vi overtok det fra våre forfedre. Klimaendringer, spredning av miljøgifter og tap av naturmangfold er vår tids største miljøproblemer. Det er en grunnleggende forutsetning for å nå FNs bærekraftsmål at disse miljøproblemene løses. Disse utfordringene må løses gjennom samarbeid og tiltak lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Naturen har gitt grunnlag for norsk velstand og vekst, men bruken av naturressursene må være bærekraftig.»

Uttalelsen tolkes som at de ønsker at vi skal ta inn Bærekraftmål 6 «Rent vann» og bærekraftmål 15 «Livet på land»

2. Likestilling, som ifølge planprogrammet for Regionplan Agder 2030 skal være et gjennomgående perspektiv, og som er gjennomgående tema i gjeldende kommuneplan for Arendal, skal tas inn ifølge planprogrammet. Da bør også dette vurderes koblet opp mot FNs bærekraftsmål.

Uttalelsen tolkes som at de ønsker at vi skal ta inn Bærekraftmål 5 «Likestilling»

3. Sammenheng mellom arealdelen og samfunnsdelen

Arendal kommune har valgt å rullere arealdelen og samfunnsdelen i to adskilte prosesser. I planprogrammets kapittel 2.1 heter det at «Samfunnsdelen skal ta stilling til kommunesamfunnets langsiktige utfordringer og overordnede målsetninger for samfunnsutviklingen (mål og strategier), samt gi føringer for arbeidet innenfor de forskjellige kommunalområdene (...)». Videre heter det imidlertid at som følge av at rulleringen av arealdelen er gjort først, at: «For arbeidet med samfunnsdelen betyr det at kommuneplanens arealdel er et styrende dokument i forhold til valg av mål og strategier.» For oss blir det da litt uklart hva som er grunnlaget for valg av mål og strategier, og om samfunnsdelen får den funksjonen den er tiltenkt som strategisk grunnlag for arealbruken. Fylkesmannen er usikker på om arealdelen da vil være forankret i de utfordringer og beskrivelser som er grunnlag for samfunnsdelens mål og strategier og om det vil bli samsvar mellom arealpolitikken og de bærekraftsmålene kommunen legger vekt på.

Fylkesmannen viser til Kristiansand kommunes samfunnsdel, vedtatt 20. september 2017, hvor de i samfunnsdelen fastsetter en overordnet arealstrategi basert på de trender og utviklingstrekk som observeres og forventes. Her heter det bl.a. at «Samfunnsdelens satsingsområder med mål og strategier gir føringer som

skal følges i arealplanleggingen. (...) Arealstrategien gir overordnede føringer for kommunens fysiske utvikling i et langsiktig perspektiv. Hovedgrepene er vist i prinsippsskisse og utdypet i overordnede strategier. Arealstrategien skal legges til grunn for revisjon av kommuneplanens arealdel og gi føringer for plan- og byggesaksbehandlingen.» (Kilde: Kristiansand mot 2030, side 12). Fylkesmannen mener en overordnet arealstrategi forankret i kommunens utfordringsbilde, regionale og nasjonale mål hører hjemme i kommuneplanens samfunnsdel, og er en god tilnærming for arealpolitikken. Vi anbefaler at Arendal kommune fastsetter en arealstrategi. Forslaget til ATP-plan for Arendalsregionen vil være et godt grunnlag for dette.

4. Overordnede føringer

Fylkesmannen er kjent med at nye nasjonale forventinger til kommunal og regional planlegging er under utarbeidelse og forventes lagt frem i februar. Hvis dette blir tidsnok, anbefaler vi å legge disse til grunn for planarbeidet.

I de statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning datert 28. september 2018, fremheves de fylkesvise klimaprofilene som et viktig kunnskapsgrunnlag for kommunal planlegging. Klimaprofil Agder 2100 viser at vi kan forvente oss flere og mer intense episoder med kraftig nedbør, flere og større regnflommer, økt fare for jord, flom og sørpeskred og økt stormflo. Videre er det mulig økt sannsynlighet for tørkeperioder, særlig sommerstid. De siste to årene har flere av disse hendelsene inntruffet og vist oss at vi må tilpasse oss et endret klima. Klimaprofilen anbefaler at som følge av økt nedbør, må det tas høyde for 20 % økt flomvannsføring i store nedbørsfelt og minst 20 % for mindre nedbørsfelt som reagerer raskt på kraftig nedbør. Dette bør være dimensjonerende for infrastrukturen og er en viktig føring for samfunnsutviklingen.

Innspill fra Aust-Agder fylkeskommune.

1. Klima, miljø og klima-beredskap

I planprogrammet vises det til arbeid med klima- og energiplan. Vi vil bemerke at kommunens overordnede samfunns mål innenfor disse temaene også må fremgå av kommuneplanens samfunnsdel. Se for øvrig også innspill vedrørende *Klimaveikart Agder* lenger ned.

2. Regionplan Agder 2030, Klimaveikart Agder og Veikart for bedre levekår

I planprogrammet omtales Regionplan Agder 2020, som nå er under revisjon og som skal munne ut i Regionplan 2030. Arendal kommune har vært representert i arbeidsgrupper i Regionplan Agder 2030, og den nye regionplanen er også tuftet på FNs bærekraftsmål. For Regionplan Agder er følgende hovedsatsingsområder valgt:

- Attraktive og livskraftige byer, tettsteder og distrikter
- Transport og kommunikasjon
- Verdiskaping og bærekraft
- Utdanning og kompetanse
- Kultur

Samtidig er det valgt ut gjennomgående perspektiver som tematiseres under alle hovedsatsingsområder:

- Næringsutvikling og samarbeid om nye arbeidsplasser
- Levekår, likestilling, inkludering og mangfold
- Klima og miljø

Regionplan Agder 2030 vil komme på høring våren 2019, og skal fange opp regionens utfordringer og muligheter og peke ut en strategisk retning for samfunnsutviklingen. Det er viktig at Regionplan Agder 2030 blir godt forankret i Arendal kommunes strategiske styringsdokumenter slik at en i størst mulig grad sikrer felles forståelse av både utfordringer og muligheter i regionen. Siden høringen av Regionplan Agder 2030 vil sammenfalle med kommunens prosess med samfunnsdelen, vil vi anbefale og håpe at høringen gir en anledning for diskusjon om både samfunns mål og tiltak i kommunen og regionen. Det samme gjelder Veikart for bedre levekår, som vil komme på høring samtidig som Regionplan Agder 2030. Veikart for bedre levekår skal skissere konkrete tiltak for å fremme levekår

på Agder, og treffer slik sett Arendals utfordringsbilde godt. For at Regionplan Agder 2030 skal fungere som en felles, regional plattform for strategisk samfunnsutvikling er det helt sentralt at den fanger opp viktige forhold for hele Agder. Det er derfor viktig at Arendal kommune bidrar med fortsatt dialog og innspill til høringen av regionplan 2030 og Veikart for bedre levekår.

Vi viser samtidig til at Klimaveikart Agder ble utarbeidet i 2018 som en oppfølging av regionplan Agder 2020. Klimaveikartet beskriver tiltak for kommuner og fylkeskommuner som reduserer klimagassutslippene i de fire viktigste utslippssektorene i regionen (transport, bygg, mat og landbruk, industri). Administrasjonen i Aust-Agder fylkeskommune ber om at også Klimaveikart Agder tas opp til diskusjon i forbindelse med arbeidet med ny samfunnsdel.

3. Øvrige regionale planer

Folkehelsestrategi for Agder 2018-2025: Folkehelsestrategien tar opp overordnede folkehelsemål og utvalgte satsingsområder som skal gi retning for arbeid med folkehelse i fellesskap og på tvers av forvaltningsnivå i regionen.

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold Agder 2015-2027 (LIM-planen): LIM-planen er en bred likestillingsplan som tar hensyn til kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion/livssyn, seksuell orientering/ kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk og sosial bakgrunn.

VINN Agder - Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping Agder 2015-2030: Vinn Agder er regionens verdiskapingsstrategi basert på samarbeid og samhandling mellom næringsliv, arbeidsliv, FoU-institusjoner og offentlig sektor.